

Remissyttrande

Datum 2022-06-07

Diarienummer S2022/00623

Socialdepartementet

Rosenbad 4

103 33 Stockholm

E-recept inom EES (SOU 2021:102)

Västra Götalandsregionen (VGR) tillstyrker förslaget i stort. VGR anser sammanfattningsvis att:

- Förslaget om integritetshöjande samtycke bör utredas vidare
- Ett eventuellt samtycke bör kunna administreras via patientportalen 1177
- Det är viktigt att barn på sikt inte utestängs från tjänsten
- Det tydliggörs vilket regelverk som ska vara tillämpligt när Sverige är land B
- Det tydliggörs hur ikraftträdandet påverkas om införandet av Nationella läkemedelslistan försenas

VGR vill understryka vikten av:

- Att arbetssättet för hälso- och sjukvården inte påverkas
- Att e-recept förskrivs som vanligt, förskrivaren ska inte behöva ta ställning till var receptet hämtas ut
- Sammanhållen, enhetlig och tydlig information om tjänsten

Personuppgiftsansvar

VGR instämmer i utredningens bedömning att tjänsten inte kommer innebära någon utökad personuppgiftsbehandling för hälso- och sjukvården. VGR betonar vikten av att det tydligt framgår att hälso- och sjukvårdens personuppgiftsansvar slutar när e-recept har förskrivits och uppgifterna lämnats till Nationella läkemedelslistan, och att personuppgiftsansvaret därefter övergår till E-Hälsomyndigheten.

Integritetshöjande samtycke

VGR anser att förslaget om integritetshöjande samtycke bör utredas vidare.

Utredningen har inte belyst alla eventuella lösningar. Förslagsvis borde även en opt-out lösning utredas innan beslut om integritetshöjande samtycke införs. VGR anser också att om integritetshöjande samtycke införs så bör det kunna administreras från patientportlen 1177.

VGR har varit drivande i utveckling av samtyckestjänsten bland regionerna. Inera har samtidigt påbörjat en utveckling av Inera samtyckestjänst för sammanhållen journalföring. Planen är att invånarna ska kunna administrera sina samtycken i ett grafiskt gränssnitt på 1177.

Det finns tankar om att bygga om tjänsten så att den i framtiden ska kunna användas även för andra typer av samtycken utöver just samtycke för sammanhållen journalföring.

Ur den enskildes perspektiv är det av stor vikt att all vårdinformation finns samlad på ett och samma ställe, det hade därför varit en stor fördel om även eventuella samtycken kring e-recept inom EES hade gått att administrera via patientportalen 1177. Är det tänkt att E-Hälsomyndigheten ska bygga en egen portal och samtyckestjänst hade det därför varit av intresse ut patientperspektiv med ett fungerande API för att möjliggöra anslutning av E-hälsomyndighetens samtyckestjänst för hantering via 1177. Dit patienterna som regel är vana att vända sig för frågor kopplade till vården.

Barn och E-recept inom EES

VGR anser att det är viktigt att barn på sikt inte utestängs från tjänsten. En opt-out lösning bör utredas eftersom det eventuellt skulle lösa problemet att barn inte kan lämna samtycke.

När E-recept inom EES möjliggörs finns risk att vårdnadshavare är av uppfattningen att även barns e-recept är tillgängliga i ett annat EES-land. En konsekvens av det kan vara att vårdnadshavare inte säkerställer att barnet har tillgång till läkemedel för hela resans längd. VGR ser därför en risk att barn – om de utestängs från tjänsten – får sämre tillgång till läkemedel än med dagens system. Om barn inte omfattas av tjänsten är det av yttersta vikt att det tydligt framgår i all kommunikation om tjänsten så att den risken minimeras.

Skyddade personuppgifter

VGR instämmer i utredningens bedömning att det för närvarande saknas förutsättningar att hantera personer med skyddade personuppgifter i tjänsten e-recept i EES.

Ersättning av läkemedelskostnader

Utredningen beskriver inte vilket regelverk som ska vara tillämpligt när läkemedel hämtas ut i Sverige då receptförskrivning skett i annat land. Därmed är det oklart vad den enskilde ska betala vid uthämtningstillfället. VGR tolkar det som att personer från andra EES-länder betalar den faktiska kostnaden för läkemedlen och vid hemkomst till bosättningslandet ansöker om ersättning i efterhand. VGR vill betona vikten av ett tydliggörande av ovanstående, så att inte läkemedelskostnader för personer försäkrade för hälso- och sjukvård i annat EES-land hamnar i Sverige.

Ikraftträdande av E-recept inom EES

Utredningen konstaterar att ett e-recept utfärdat i Sverige uppfyller nätverket för e-hälsas krav och kan användas inom EES när övriga villkor är uppfyllda. Dock framgår det inte om det avser e-recept enligt dagens format, eller kommande format som förutsätter att system är anslutna till Nationella läkemedelslistan. Det behöver därför tydliggöras hur ikraftträdandet, som föreslås vara 1 maj 2023, påverkas om införandet av Nationella läkemedelslistan försenas.

Expedition av E-recept inom EES

VGR föreslår följande tillägg vid expedition av E-recept inom EES. När förfrågan skickas från expedierande apotek i land B ska det skickas en notifikation till patienten att en förfrågan till land A har gjorts. Ur den enskildes perspektiv finns det då möjlighet att upptäcka och rapportera felaktig och otillåten användning av tjänsten.

Regionstyrelsen
Västra Götalandsregionen

Johnny Magnusson
Regionstyrelsens ordförande

Ann-Sofi Lodin
Regiondirektör